

DE KWESTIE

door
**Maarten
van Aalderen**

IN HET VIZIER

Een jaar lockdown

Het is, terwijl ik dit schrijf, precies een jaar geleden dat mijn vrouw haar meest absurde verjaardag vierde. Een nichtje uit Nederland vroeg telefonisch nog vriendelijk hoe zij het wilde vieren. Maar we konden plotse-ling niets meer doen. We hadden de Italiaanse premier Giuseppe Conte de avond ervoor een lockdown horen afkondigen. We mochten niet meer naar buiten, tenzij één van ons noodzakelijke boodschappen moest doen, of voor werk of om gezondheidsredenen.

Vanaf dat moment stortte ik me volle- dig op mijn werk. Continu artikelen lezen van mijn Italiaanse collega's, de Italiaanse media volgen, en verder voor- al zelf veel bellen. Bellen naar artsen, gemeenteraadsleden, bijvoorbeeld in Milaan en in Bergamo, naar Nederlan- ders in Italië, om te weten hoe zij het hebben. Ik leerde er veel kennen. Ver- der continu bellen naar De Telegraaf, zowel de website als de krant. En schrij- ven, heel veel schrijven.

We organiseerden als leden van de buitenlandse persvereniging van Rome veel online ontmoetingen met artsen, politici, wetenschappers en anderen. Via een WhatsApp-groep deelden we veel telefoonnummers met elkaar uit. Het viel me op hoe makkelijk de men- sen te vinden waren. Zo kon ik na een paar appjes premier Conte interviewen op het hoogtepunt van de botsing tus- sen Italië en Nederland. Of een bekende Italiaanse viroloog die ik direct bena- derde voor een inhoudelijke reactie nadat premier Rutte zijn eerste toe-

Italianen doen corona niet af als soort griep

spraak over het coronavirus en de maatregelen daartegen had gehouden. Of vond ik Nederlanders in Bergamo.

De vergaande maatregelen van de regering-Conte werden door het over- grote deel van de bevolking geaccep- teerd. We waren in Italië verbijsterd over wat ons overkwam. Maar onze verbijstering was vooral gericht op het plotselinge dodelijke coronavirus dat tussen ons was gekomen. Meer dan op de rigoureuze tegenmaatregelen. Giu- seppe Conte, die verantwoordelijk was voor het massale huisarrest tot 4 mei, is na een kabinetscrisis in januari opge- stap. Dat kwam door ex-premier Mateo Renzi. Zeker niet omdat Conte geen steun meer onder de bevolking had. Integendeel.

Ook nu blijft er een verschil in de perceptie over het coronavirus tussen Nederland en Italië. De opstanden te- gen de instelling van de avondklok wa- ren veel massaler en agressiever in Nederland. Op Twitter lees ik veel Ne- derlanders die felle kritiek hebben op, weliswaar vergaande, maatregelen om het virus in te dammen. 'Wappie' wordt soms zelfs als geuzennaam gebruikt.

In Italië kunnen weinig mensen zich de luxe veroorloven om het coronavirus af te doen als een soort griep. In Ne- derland zijn er bijna 16.000 doden op een bevolking van 17 miljoen. Natuurlijk is dat een tragisch gegeven. Maar in Italië zijn er meer dan 100.000 doden op een bevolking van 60 miljoen. Ook verhou- dingsgewijs dus veel meer. Vanaf het begin tot vandaag is de situatie in Italië altijd veel dramatischer geweest.

OPINIE Friso de Zeeuw, voorzitter economisch forum

Mogen we ook een keer trots zijn op hoogovens?

Tata Steel IJmuiden maakt er een rotzooi van. Gooi die vieze staalfabriek

dicht en bouw op de locatie een paar duizend wonin- gen. Dit geluid is te horen van actievoerende omwo- nenden, maar ook de hoofd- strategie van de 'groene' Triodosbank, Hans Stege- man huldigt dit standpunt. Advocaat Bénédicte Ficq bakt ze helemaal bruin: zij gaat de Tata-directie straf- rechtelijk aanklagen we- gens opzettelijke milieuver- vuiling.

Het staat buiten kijf dat het bedrijf zijn verhouding met de omgeving moet ver- beteren. Hoewel de milieu- prestaties steeds verbet- eren, gaat op dat front nog te veel mis. Uitvoering van het aangekondigde extra inves- teringspakket van €300 mil- joen zal wezenlijk aan de verbetering van de leefom- geving bijdragen.

Preciezer

Als bewijsvoering voor de 'hopeloze' milieusituatie van de hoogovens voert het koor van critici het afkensen van de overname door het Zweedse staalbedrijf SSAB aan. Wie preciezer kijkt, ziet wat anders. SSAB zag af van de overname omdat zij een andere duurzaamheids- strategie voorstaat dan Tata IJmuiden. SSAB wil direct overschakelen naar de inzet

Het gaat er verhit aan toe rond de hoogovens in IJmuiden. Omwonenden komen op voor hun gezondheid, werknemers en bedrijfsleven voor hun baan. „De overheid praat alleen maar over milieuvergunningen en handhaving, niet over het economisch belang”, vindt Friso de Zeeuw.

van groene waterstof als energiedrager voor de productieprocessen. Dat kan in Zweden, met volop groene energie uit waterkracht. In ons land is groene waterstof voorlopig nog onvoldoende beschikbaar. Daarom gaat Tata IJmuiden met zijn indus- triepartners de eerstkom- mende vijftien jaar CO₂ op- slaan in lege gasvelden in de Noordzee. Daarna komt groene waterstof in beeld. Het nationale Klimaat- akkoord voor de industrie voorziet in een reductie van 14,3 miljoen ton CO₂ per jaar in 2030. Daarvan neemt Ta- ta IJmuiden een derde deel voor zijn rekening.

Wat betreft de CO₂-uit- stoot per geproduceerde ton staal presteert IJmuiden zelfs aanzienlijk beter dan SSAB. Dus zo 'groen' is het Zweedse bedrijf nu ook weer niet.

Voor de structureel winst- gevende en innovatieve hoogovens zullen zich waar- schijnlijk nieuwe overna-

mekandidaten aandienen. Bedrijven van Europese ori- gine genieten de voorkeur. Liever geen rare Rus of Chi- nees die geen interesse heeft in een duurzaam- heidsstrategie.

Pittige opgave

Het nieuwe Hoogovens moet werken aan winstge- vendheid, innovatie, verduurzaming, be- perkking van de hinder voor de omgeving en een goede verstand- houding met de wer- knemers. Een vijf- voudige, pittige opgave.

In juni 2020 nam de Tweede Kamer met algemene stemmen een mo- tie aan om Tata IJmuiden met 'on- orthodoxe midde- len' bij te staan als dat nodig is. En het comple- te Noord-Hol- landse be- drijfsleven en

energiesector wendden zich in juli 2020 tot de minister van Economisch Zaken om de cruciale rol van Tata in de Nederlandse maakindustrie te benadrukken én de ver- duurzaming daarvan.

Tata Steel IJmuiden levert een belangrijke bijdrage aan de economische waarde in Nederland. Er werken 9000 mensen. Zo'n 35.000 men- sen in de regio danken indi- rect hun baan aan het be- drijf. De omzet bedraagt vijf miljard euro en de toege- voegde waarde aan de Ne- derlandse economie is 2,9 miljard euro.

De critici hebben daar al- lemaal geen boodschap aan.

Het is tijd voor een stevig tegenoffensief. Werk- nemers zijn al een petitie be- gonnen: 'Trots op staal uit IJmuiden'. Het bedrijfsle- ven staat pal achter de Ne- derlandse staalfabrikant. De overheid praat alleen maar over milieuvergun- ningen en handhaving. Het economisch belang van de maakindustrie en werkge- legenheid blijven bui- ten beeld. Daar moet snel verandering in komen.

Friso de Zeeuw is voorzitter van het Economisch Forum 'Holland boven Amster- dam' en emeritus hoogleraar Gebieds- ontwikkeling, TU Delft

FOTO MARCEL KRIJGER